

โครงการสถานีเกษตรแบ่งปัน ณ ราชบุรี

แบบสรุปผลลัพธ์ที่ 13 (ก2:ว1-2:ป1) : รูปแบบการขับเคลื่อนชุมชนต้นแบบบูรณาการอาหารเพื่อสุขภาวะตามแนวทางราชบุรีโมเดล(ฉบับปรับปรุง)

เป้าประสงค์ข้อ :	1. เกิดพื้นที่/ชุมชนต้นแบบบูรณาการระบบอาหารตลอดห่วงโซ่ 1 พื้นที่/ชุมชน
วัตถุประสงค์ข้อ :	1. เพื่อศึกษาวิจัยพัฒนาเพื่อยกระดับพื้นที่ชุมชนอาหารต้นแบบเชิงบูรณาการผลิตภัณฑ์อาหารเพื่อสุขภาวะที่สอดคล้องกับบริบท/วิถีชุมชนทั้งในภาวะปกติและภาวะวิกฤติโควิด/หลังโควิด 2. เพื่อออกแบบและพัฒนานวัตกรรมเสริมสร้างชุมชนต้นแบบบูรณาการระบบอาหารตลอดห่วงโซ่ที่เหมาะสมกับบริบทชีวิต/วัฒนธรรมชุมชน
กิจกรรมที่ :	2. การศึกษาวิจัยเพื่อปรับปรุงรูปแบบ “ราชบุรีโมเดล” ให้ครอบคลุมวิกฤติโควิด

1. วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษารูปแบบการขับเคลื่อนชุมชนต้นแบบบูรณาการอาหารเพื่อสุขภาวะตามแนวทางราชบุรีโมเดล (ฉบับปรับปรุง)

2. กรอบแนวคิด :

เป็นการศึกษาวิจัยเพื่อพัฒนา (ปรับปรุง) รูปแบบการขับเคลื่อนชุมชนต้นแบบอาหารเพื่อสุขภาวะตามแนวทาง “ราชบุรีโมเดล” ฉบับปรับปรุง เพื่อตอบโจทย์วิกฤติอาหารจากภาวะโควิดเพื่อให้เกิดการมีเสถียรภาพด้านอาหาร ครอบคลุมสมาชิกที่หลากหลายในชุมชน/เครือข่าย ทั้งกลุ่มปกติ และกลุ่มเปราะบาง รวมถึงกลุ่มผู้บริโภคตามหน่วยงาน

3. วิธีการ :

- การสำรวจความต้องการจำเป็น (ลงพื้นที่ ออนไลน์/ออนไซต์ (ร่วมกับ กิจกรรมที่ 1)
- การวิเคราะห์สภาพและแนวโน้มที่เหมาะสมกับสถานการณ์/กลุ่มปกติ/กลุ่มเปราะบาง
- การประชุมเชิงปฏิบัติการ (ออนไซต์-ออนไลน์)
- การศึกษาวิจัยรูปแบบการขับเคลื่อน “ราชบุรีโมเดล” ในสถานการณ์การระบาดของโควิด
- การสังเคราะห์ และวิพากษ์ผลการศึกษาวิจัย
- การเสนอแนวรูปแบบการพัฒนาฯ (ราชบุรีโมเดลฉบับปรับปรุง)

4. กลุ่มเป้าหมาย : สถานีเกษตรแบ่งปัน ณ ราชบุรี

5. ระยะเวลา : ม.ค. – มิ.ย. 2022/2565

6. ผลการถอดองค์ความรู้ :

6.1. ราชบุรีโมเดล (เดิม) โบรชัวร์ ราชบุรีโมเดล (หน้า 1 และ หน้า 2) ซึ่งมีการจัดทำในโครงการ ปี 2561

- 2562

ตัวชี้วัดที่ 1 เกิดกระบวนการพัฒนาพื้นที่ ส่งเสริมความรอบรู้ด้านอาหารเพื่อสุขภาวะ อย่างน้อย 1 แห่งในจังหวัดราชบุรีเพื่อมุ่งสู่การยกระดับให้ราชบุรีเป็นจังหวัดต้นแบบ

(ราชบุรีโมเดลของเดิม)

มีการนำไปประยุกต์ใช้ เป็นแนวทางการบริหารจัดการ ตั้งแต่ ปี 2562 เป็นต้นมา (จนถึงปัจจุบัน 2564-2565) หลังผ่านไป 3 ปี จึงเห็นควรให้มีการปรับปรุง ประกอบกับ สถานการณ์การระบาดโควิด ที่เป็นวิกฤติอาหาร จึงเห็นว่า

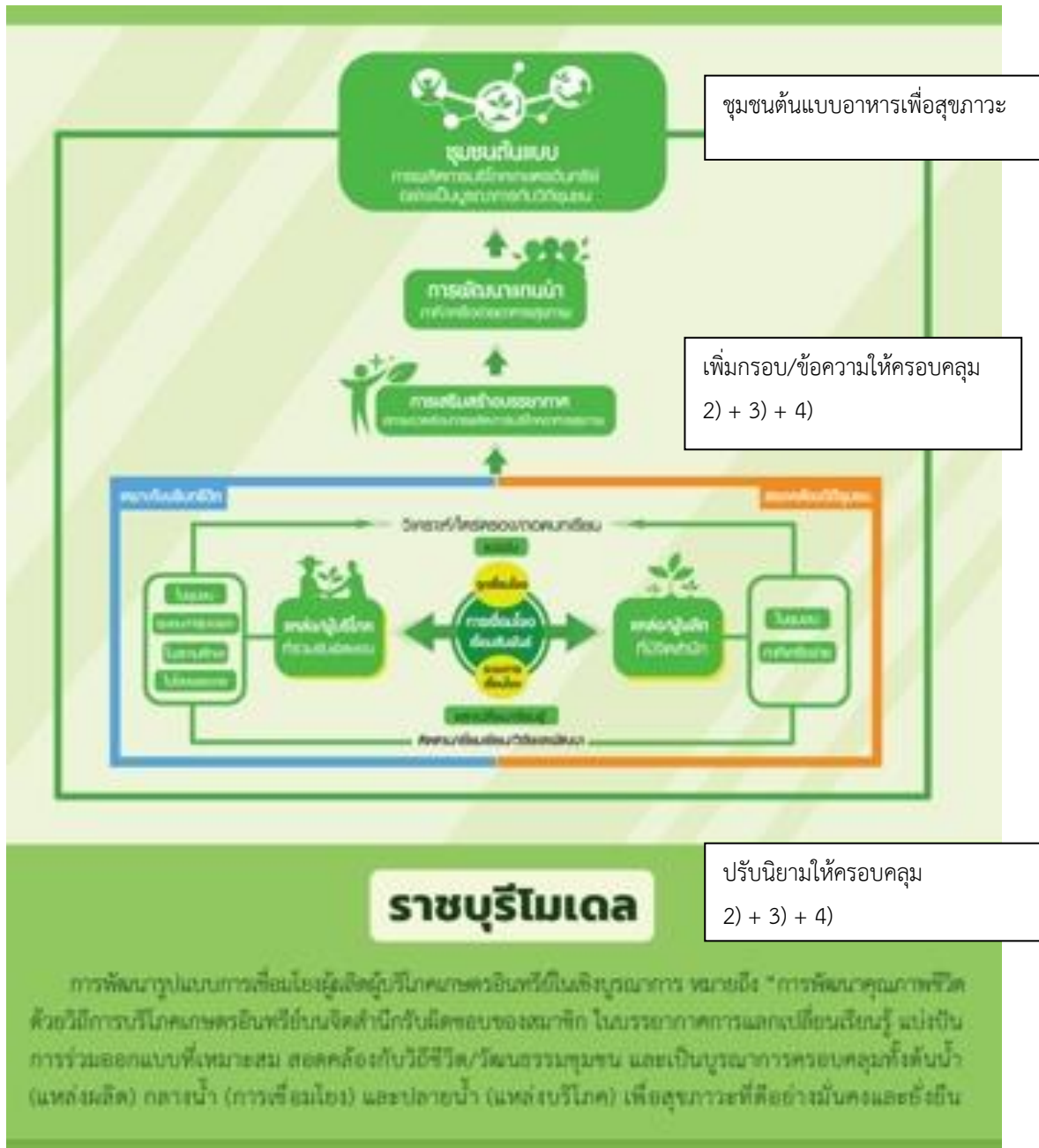
- 1) ราชบุรีโมเดล (ปี 2561-2562) ยังไม่ตอบโจทย์วิกฤติอาหาร (เนื่องจากช่วงนั้น ไม่ได้มีโควิด)
- 2) ผู้ทรงคุณวุฒิของ สสส. เสนอให้เปลี่ยนจาก ราชบุรีโมเดล เป็นชื่ออื่น เพื่อไม่จำกัดเฉพาะ จังหวัดราชบุรี

6.2 ดังนั้น แนวคิดในการปรับปรุงราชบุรีโมเดล จึงเสนอให้เป็น..ดังนี้

- 1) ปรับปรุงชื่อ จากระบบราชบุรีโมเดล เป็น โมเดลเกษตรแบ่งปัน
- 2) ยังคง เน้นการบูรณาการ ต้นน้ำ กลางน้ำ ปลายน้ำ + บูรณาการสู่บริบทชีวิต (ช่วงอายุ – กลุ่มปกติ – กลุ่มปกติ – กลุ่มเปราะบาง) และวัฒนธรรมชุมชน (ทุกคนในแผ่นดินไทย) (เพิ่ม “กลุ่มเปราะบาง”)
- 3) เพิ่มการครอบคลุมสมาชิกในชุมชน (ในพื้นที่) และ สมาชิกชุมชน (ต่างพื้นที่/ ภาคีเครือข่าย) ที่ร่วมเจตนารมณ์ที่จะขับเคลื่อนชุมชนอาหารเพื่อสุขภาวะ และเพิ่ม ภาวะวิกฤติอาหาร
- 4) เพิ่มคำสำคัญ “ชุมชนอาหารเพื่อสุขภาวะ พัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชน” สู่พลเมืองอาหาร ภายใต้ระบบอาหารที่ยั่งยืน.....เกษตรแบ่งปัน... กินพอดี อยู่พอเพียง

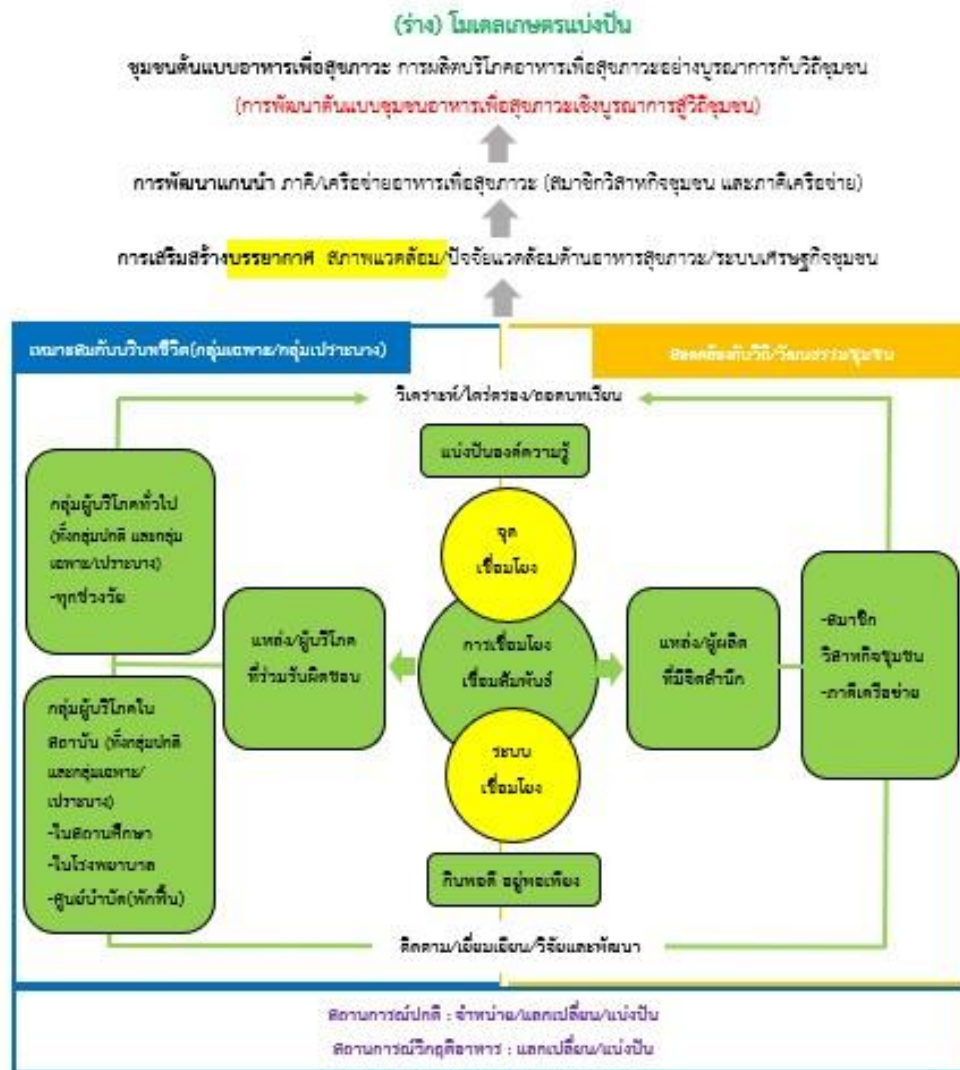
ทั้งนี้ อาจเป็นทั้งการปรับในผัง และ/หรือ ปรับเพิ่มในนิยาม ดังนี้

ตัวชี้วัดที่ 1 เกิดกระบวนการพัฒนาพื้นที่ ส่งเสริมความรอบรู้ด้านอาหารเพื่อสุขภาวะ อย่างน้อย 1 แห่งในจังหวัดราชบุรีเพื่อมุ่งสู่การยกระดับให้ราชบุรีเป็นจังหวัดต้นแบบ

ตัวชี้วัดที่ 1 เกิดกระบวนการพัฒนาพื้นที่ ส่งเสริมความรอบรู้ด้านอาหารเพื่อสุขภาพ อย่างน้อย 1 แห่งในจังหวัดราชบุรีเพื่อมุ่งสู่การยกระดับให้ราชบุรีเป็นจังหวัดต้นแบบ

6.3 ได้ร่างโมเดลเกษตรแบ่งปันเวอร์ชัน1 ดังนี้

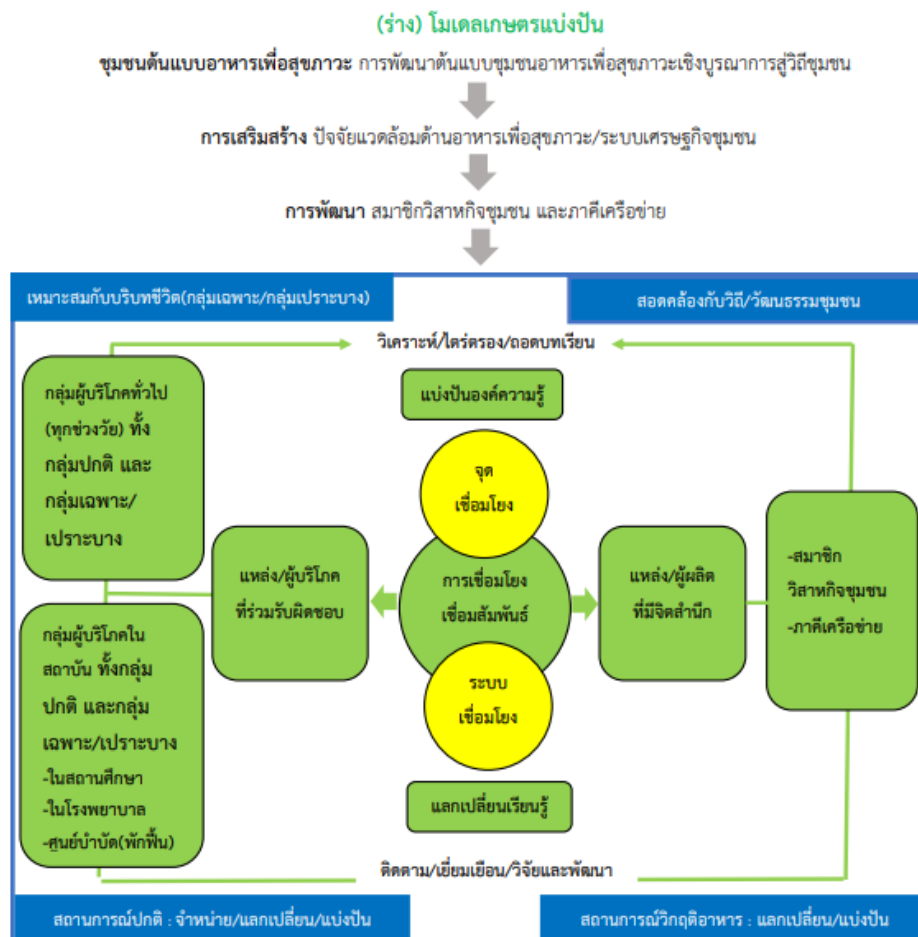
โมเดลเกษตรแบ่งปัน เป็นการขับเคลื่อนสมาชิกชุมชนมุ่งสู่พลเมืองอาหาร ภายใต้ระบบอาหารที่ยั่งยืน ด้วยการขับเคลื่อนชุมชนต้นแบบอาหารเพื่อสุขภาพ ออกแบบระบบเศรษฐกิจชุมชนอาหาร เน้นการบูรณาการต้นน้ำ (แหล่งผลิต) กลางน้ำ (จุดเชื่อมโยง) และปลายน้ำ (แหล่งบริโภค) ตลอดจนบูรณาการสู่บริบทชีวิต (ช่วงวัย กลุ่มปกติ กลุ่มเปราะบาง) และวัฒนธรรมชุมชน ครอบคลุมสมาชิกในชุมชน และสมาชิกต่างพื้นที่ ภาคีเครือข่าย ที่ร่วมเจตนารมณ์ที่จะขับเคลื่อนชุมชนอาหารเพื่อสุขภาพ ทั้งในยามปกติ และในภาวะวิกฤตอาหาร โดยมุ่งสู่การเป็น “ชุมชนอาหารเพื่อสุขภาพ พัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชน” สู่พลเมืองอาหาร ภายใต้ระบบอาหารที่ยั่งยืน บนวิถีการทำเกษตรอินทรีย์ ภายใต้โลโก้แกนที่ว่า “เกษตรแบ่งปัน กินพอดี อยู่พอเพียง”

โครงการสถานีเกษตรแบ่งปันฯ ที่ทำการวิสาหกิจชุมชน น.อ.ก.เกษตรอินทรีย์ เลขที่ 16 หมู่ที่ 8 ต.ท่าเคย อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี Facebook : น.อ.ก.เกษตรอินทรีย์

ตัวชี้วัดที่ 1 เกิดกระบวนการพัฒนาพื้นที่ ส่งเสริมความรอบรู้ด้านอาหารเพื่อสุขภาวะ อย่างน้อย 1 แห่งในจังหวัดราชบุรีเพื่อมุ่งสู่การยกระดับให้ราชบุรีเป็นจังหวัดต้นแบบ

6.4 ได้ร่างโมเดลเกษตรแบ่งปันเวอร์ชัน2 ดังนี้

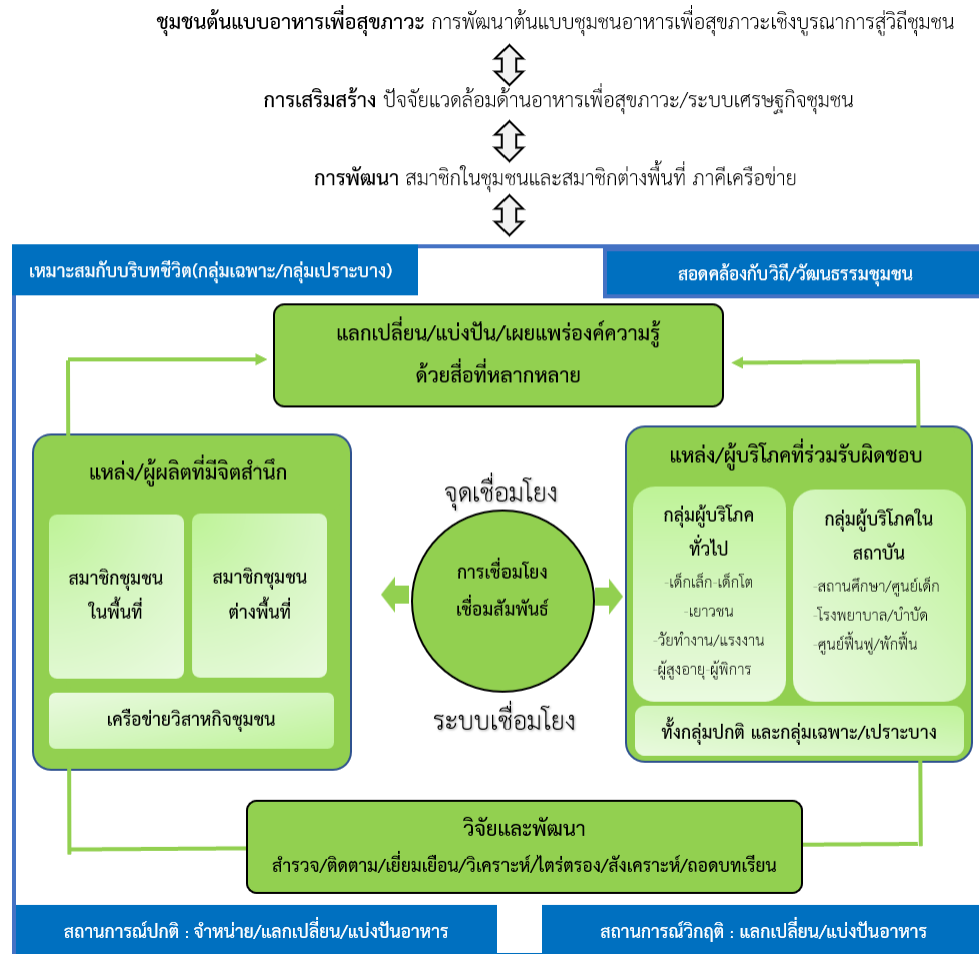
เมื่อได้ร่วมกันวิเคราะห์กับนักวิชาการ จึงได้พัฒนาร่างโมเดลเป็นเวอร์ชัน 2 ดังนี้

6.5 ได้ร่างโมเดลเกษตรแบ่งปันเวอร์ชัน3 ดังนี้

เมื่อได้ร่วมกันวิเคราะห์กับนักวิชาการ จึงได้พัฒนาร่างโมเดลเป็นเวอร์ชัน 3 ดังนี้

(ร่าง) โมเดลเกษตรแบ่งปัน (เวอร์ชัน3)

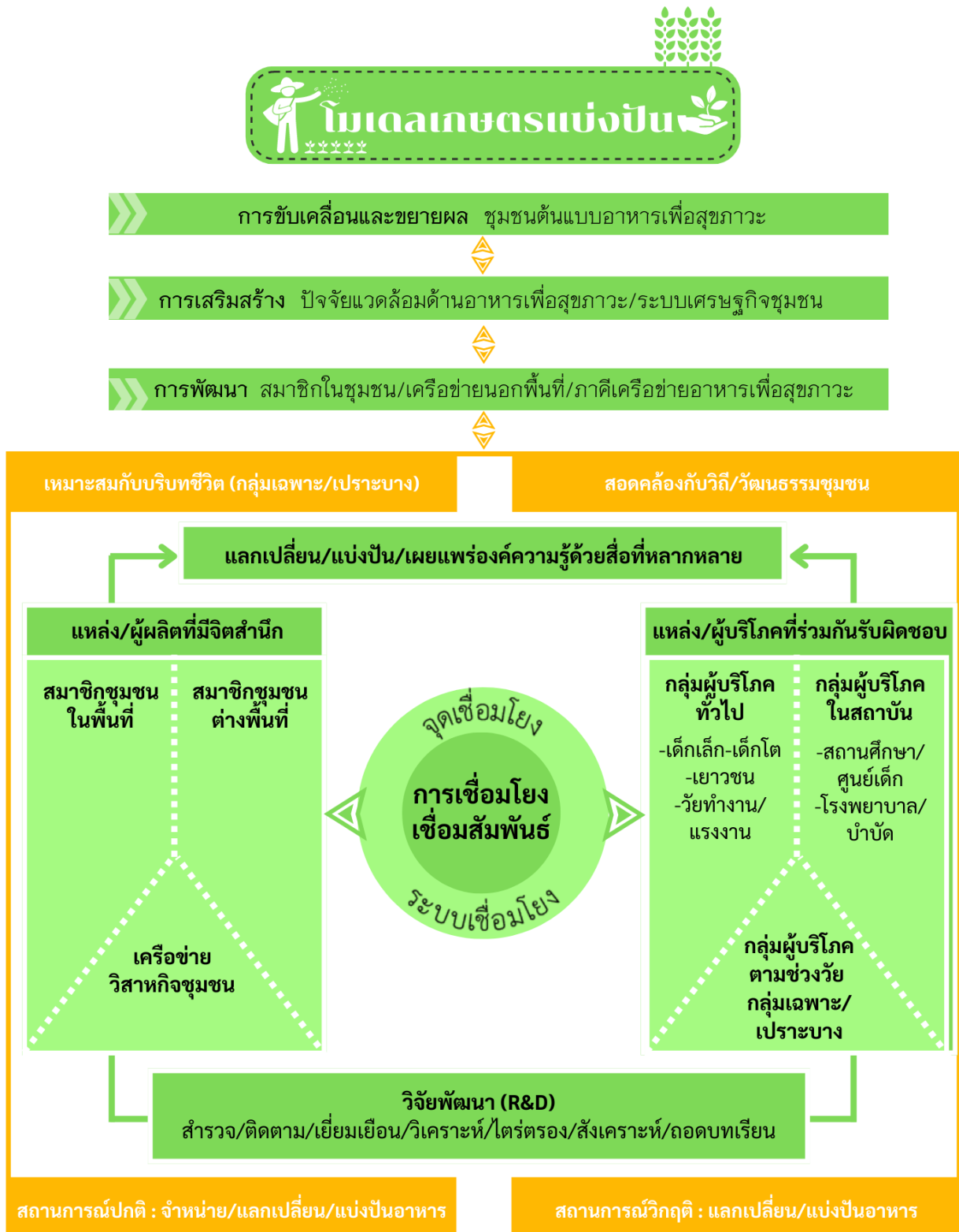
ข้อเสนอแนะ

การใช้ลูกศรชี้ขึ้นและลง เพื่อต้องการสื่อว่า การจะทำให้เป็น “ชุมชนต้นแบบอาหารเพื่อสุขภาวะ” นั้นต้องอาศัย “การเสริมสร้าง” ปัจจัยแวดล้อมต่างๆ ให้เอื้อต่อการพัฒนาเป็นชุมชนต้นแบบอาหารเพื่อสุขภาวะมากที่สุด และต่อด้วย “การพัฒนา” สมาชิกวิสาหกิจ และภาคีเครือข่าย ซึ่งเป็นหัวใจหลัก ทั้งนี้ก็โดยอาศัย กระบวนการ (สี่เหลี่ยม) ภายใต้เงื่อนไข 4 บริบท (กรอบทั้ง 4 มุม) คือ 1) สอดคล้องกับวิถีชีวิต/วัฒนธรรมชุมชน 2) เหมาะสมกับบริบทชีวิตที่ครอบคลุมกลุ่มปกติ และกลุ่มเฉพาะ/เปราะบาง 3) ในสถานการณ์ปกติ และ 4) ในสถานการณ์วิกฤติอาหาร (เช่นการระบาดของโควิด-19)

ตัวชี้วัดที่ 1 เกิดกระบวนการพัฒนาพื้นที่ ส่งเสริมความรอบรู้ด้านอาหารเพื่อสุขภาวะ อย่างน้อย 1 แห่งในจังหวัดราชบุรีเพื่อมุ่งสู่การยกระดับให้ราชบุรีเป็นจังหวัดต้นแบบ

6.6 ได้ร่างโมเดลเกษตรแบ่งปันเวอร์ชัน 4 ดังนี้

เมื่อได้ร่วมกันวิเคราะห์กับนักวิชาการ จึงได้พัฒนาร่างโมเดลเป็นเวอร์ชัน 4 ดังนี้

โมเดลเกษตรแบ่งปัน เป็นการขับเคลื่อนสมาชิกชุมชนมุ่งสู่พลเมืองอาหาร ภายใต้ระบบอาหารที่ยั่งยืน ด้วยการขับเคลื่อนชุมชนต้นแบบอาหารเพื่อสุขภาวะ ออกแบบระบบเศรษฐกิจชุมชนอาหาร เน้นการบูรณาการต้นน้ำ (แหล่งผลิต) กลางน้ำ (จุดเชื่อมโยง) และปลายน้ำ (แหล่งบริโภค) ตลอดจนบูรณาการสู่บริบทชีวิต (ช่วงวัย กลุ่ม ปกติ กลุ่มเปราะบาง) และวัฒนธรรมชุมชน ครอบคลุมสมาชิกในชุมชน และสมาชิกต่างพื้นที่ ภาคีเครือข่าย ที่ร่วมเจตนารมณ์ที่จะขับเคลื่อนชุมชนอาหารเพื่อสุขภาวะ ทั้งในยามปกติ และในภาวะวิกฤติอาหาร โดยมุ่งสู่การเป็น “ชุมชนอาหารเพื่อสุขภาวะ พัฒนาระบบเศรษฐกิจชุมชน” สู่พลเมืองอาหาร ภายใต้ระบบอาหารที่ยั่งยืน บนวิถีการทำเกษตรอินทรีย์ อันเป็นการอภิบาลชุมชนเพื่อประกาศชาวดีวิถีใหม่ ด้วยหลัก “ความรัก” ตามคำสอนคริสต์ศาสนาสู่วิถีชีวิต วิถีชุมชน รักตนเองอย่างถูกต้อง รักคนอื่นอย่างถูกวิธี เริ่มที่การผลิตการบริโภคอาหารสุขภาวะ ภายใต้สโลแกนที่ว่า “เกษตรแบ่งปัน กินพอดี อยู่พอเพียง”

7. นิยามศัพท์ :

1. **กลุ่มเฉพาะ** เป็นกลุ่มที่สามารถช่วยเหลือตัวเองได้ แต่มีเอกลักษณ์เฉพาะเป็นของตนเอง ได้แก่ กลุ่มชาติพันธุ์ แรงงานต่างด้าว
2. **กลุ่มเปราะบาง** เป็นกลุ่มที่มีข้อจำกัดในการดำเนินชีวิต จำเป็นต้องพึ่งพิงผู้อื่น รวมทั้งได้รับผลกระทบมากที่สุดภาวะวิกฤติอาหาร เป็นกลุ่มที่ถูกเอารัดเอาเปรียบได้ง่าย เช่น ผู้ป่วย เด็กทารก ผู้พิการ ผู้ด้อยโอกาส นักโทษ เป็นต้น (นำร่องในกลุ่มเด็ก/เยาวชนด้อยโอกาส เยาวชนที่กำลังได้รับการฟื้นฟูจากสิ่งเสพติด ผู้พิการในชุมชน)
2. **สมาชิกชุมชนในพื้นที่และสมาชิกชุมชนต่างพื้นที่ (เครือข่าย)** หมายถึง กลุ่มเป้าหมายซึ่งเป็นสมาชิกและเครือข่ายวิสาหกิจชุมชน น.อ.ก.น.ส. สถานีเกษตรแบ่งปัน (ชุมชนคาทอลิกวัดนักบุญอัครานัส) ต.ท่าเคย อ.สวนผึ้ง จ.ราชบุรี ซึ่งประกอบด้วย 1) กลุ่มผู้ผลิต/ผู้ประกอบการ 2) กลุ่มผู้บริโภค ทั้งผู้บริโภคในชุมชน (เด็ก วัยทำงาน ผู้สูงอายุ) ผู้บริโภคตามสถาบัน (คนไข้/ นักเรียน/เครือข่าย) และ 3) สมาชิกที่เป็นภาคีเครือข่ายการผลิตการบริโภคตามจุดต่างๆ ตลอดจนแหล่งบริโภค (โรงเรียน ศูนย์เด็กฯ ศูนย์พักพิง/โรงพยาบาล) รวมถึงกลุ่มเฉพาะ และกลุ่มเปราะบาง
4. **การขับเคลื่อนและขยายผลชุมชนอาหารเพื่อสุขภาวะ** หมายถึง การดำเนินการ การปรับปรุง การสร้างความเชื่อมโยงและบูรณาการการปฏิบัติงานอย่างต่อเนื่องและเป็นระบบ เพื่อบรรลุเป้าหมายหรือแผนที่ได้กำหนดไว้ คือการเป็นชุมชนต้นแบบอาหารเพื่อสุขภาวะ และขับเคลื่อนระบบเศรษฐกิจชุมชน
5. **การเสริมสร้างชุมชนอาหารเพื่อสุขภาวะ** หมายถึง การทำให้เกิดและเพิ่มพูนให้มากยิ่งขึ้น ในเรื่องของปัจจัยแวดล้อมด้านอาหารเพื่อสุขภาวะ และระบบเศรษฐกิจชุมชน
6. **การพัฒนาชุมชนอาหารเพื่อสุขภาวะ** หมายถึง กระบวนการของการเปลี่ยนแปลงที่มีการวางแผนไว้ล่วงหน้า ในที่นี้หมายถึงการเปลี่ยนแปลงในด้านสุขภาวะที่ดีของสมาชิกในชุมชน/เครือข่ายนอกพื้นที่/ภาคีเครือข่ายอาหารเพื่อสุขภาวะ

